

3.1 Paslaptingas legendų pasaulis

Platelių ežero paslaptis (ištraukos)

Seniai seniai <...> Platelių ežero Pilies saloje stovėjo prabangūs **rūmai**. Tuose rūmuose gyveno Platelių ir kitų **dvarų** valdovas, senas **našlys grafas** su daugybe **tarnų** ir vienintele savo dukterimi gražuole Zifrina. Ji buvo tokių skaisčiai baltų veidelių, ežero gelmių spalvos akimis, bet kartu tokia paika ir išdykusi, kad žmonės praminė ją **baltaranke** ir **dykaduone**. Baltarankė dykaduonė grafaitė, kaip baltoji vandenų žuvėdra, buvo taip pamėgusi savo ežerą ir salą, kad tiek žiemą, tiek vasarą nenorėjo iš savo tėvo dvaro nė kojos iškelti. <...>

Daug **jaunikių** grafų, **baronų** ir kitų didžiūnų ponų siekė baltosios grafaitės rankos ir širdies, norėjo laimėti jos **palankumą**, bet išdidi gražuolė turtuolė visiems atsakydavo ir visas jų pastangas paversdavo niekais ir juokais. Jaunikiai **kraustėsi iš proto**, siuntė pas tėvą naujus ir naujus **piršlius** ir **pasiuntinius**, papirkinėjo grafo tarnus, grafaitės **kambarines**, kalbino ir ją pačią, bet visa buvo **veltui** – puikuolė ir nemanė **tekėti**. <...>

Kartą Pilies salos rūmuose iškėlė grafas didelę **puotą**. Sukvietė visos **apylinkės** grafus, baronus, ponus **bajorus**, užprašė ir švedų armijos **generolus**. Visose ežero salose ir **pakrantėse** tai iškilmei pažymėti grafas paliepė uždegti **dervos statines**, o pačią Pilies salą įsakė taip nušviesti, kad ji atrodytų kaip saulėtą dieną. Dar prieš kelias dienas vienoje saloje plovė tai puotai **veršius**, kitoje darė alų, dar kitoje pynė iš gėlių ir žalumynų **vainikus** tiltui papuošti, o visų grafo dvarų sodininkai ir gėlininkai kaip įmanydami **gražino** pačią Pilies salą ir jos rūmus.

3.1 Paslaptingas legendų pasaulis

Puotai **įpusėjus**, parūpo jaunajai grafaitei ežero bangomis **pasiirstyti**, vandens lelijų **pasiraškyti** ir savo jaunikius naujomis išdaigomis palinksminti. Nuo vyno ir pokštų įkaito ir jos veideliai, ir ji, **bemeilikaudama**, bejuokaudama su jaunikiais, **sviedė** į **putojančias** ežero bangas savo deimantais išpuoštas šukas ir sušuko:

– Ponai **riteriai**, kas jūsų narsesnis, kas jūsų drąsesnis, kuris išgriebs iš ežero **gelmių** mano deimanto šukas, tam, kad ir kas jis būtų, atiduosiu savo ranką ir širdį.

Subruzdo jaunikiai – ponai riteriai, grafai, baronai ir generolai, ir vienas jų tuojau šoko į ežero bangas, pasinėrė, bet, nieko nelaimėjęs, greit vėl išsikėlė. **Pliumptelėjo** vandenin kitas, pamėgino savo laimę trečias, ketvirtas, bet visi jie, nepasiekę ežero dugno, išsikėlė be nieko... Tik štai jaunasis grafaitei tarnas, vardu Gervazas, nusimetė švarką ir stačia galva nėrė į ežero gelmes.

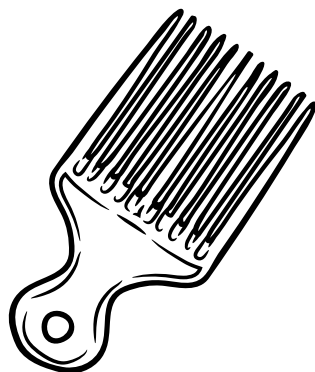
Visi **krūptelėjo** ir nustebo. Krūptelėjo ir pati grafaitei...

Praėjo valandėlė, kita, trečia. Tarnas iš vandens nesirodė.

– Tas jau nebeišsikels, – lengviau **atsiduso** vienas grafaitei įsimylėjusių jaunikių.

– Tavo laimė, grafaite, kad neišsikėlė, – paguodė ją kitas jaunikis. – Jei būtų išsikėlęs, tai turėtum arba **žodį laužyti**, arba pažadą tesėti. – Netikė tavo pokštai, mieloji dukrele, – pasakė jai ir tėvas grafas ir **susiraukęs** pridūrė: – Galėjo baigtis ir blogiau...

Tik štai vandenyje, ežero gelmėse, **sublizgo** deimantai, ir į **suribėjusį** paviršių išniro pirma tarno ranka su deimanto šukomis, paskui išsikėlė ir pats žmogus.

Antanas Vienuolis „Padavimai ir legendos“

3.1 Paslaptingas legendų pasaulis

Žodynas

rūmai
dvaras
našlys
grafas
tarnas
baltarankė
dykaduonė
jaunikis
baronas
palankumas
kraustyti iš proto
piršlys
pasiuntinys
kambarinė
veltui
tekėti
puota

apylinkė
bajoras
generolas
pakrantė
derva
statinė
veršis
vainikas
gražinti
įpusėti
pasiirstyti
pasirašyti
meilikauti
sviesti
putojantis
riteris
gelmė

subruzti
pliumptelėti
krūptelėti
atsidusti
laužyti žodį
susiraukęs
blizgėti
suribėjęs

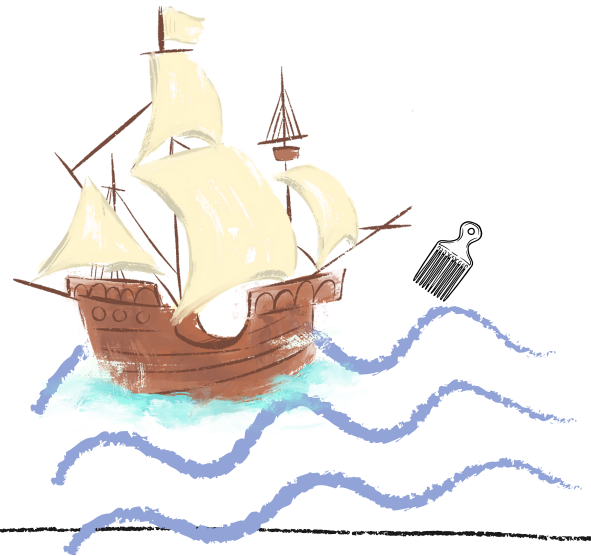

1. Perskaitykite A. Vienuolio legendos „Platelių ežero paslaptis“ ištrauką. Išsiaiškinkite naujus žodžius.

! Sąvokos

Legenda – folkloro arba literatūros kūrinys, pasakojimas apie konkrečią vietą, asmenį, dievus, šventuosius.

2. Dar kartą perskaitykite A. Vienuolio legendą „Platelių ežero paslaptis“. Pažiūrėkite į paveikslėlius ir pabandykite atpasakoti legendą.

3.1 Paslaptingas legendų pasaulis

3. Užpildykite skaitymo kortelę.

SKAITAU LEGENDĄ

Legendos pavadinimas: _____

Legendos autorius: _____

Teksto žanras: _____

Legendos siužetas:

Pagrindiniai veikėjai:

Nauji žodžiai:

Sukurkite legendos pabaigą: